

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.21.341

**Inventaris van het archief van Swier Broekema
(levensjaren 1920-2009), stukken betreffende de
Watersnoodramp 1953**

Versie: 08-03-2023

P. Broekema

Nationaal Archief, Den Haag 2005

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
Beschikbaarheid van kopieën.....	7
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	9

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Collectie Swier Broekema [levensjaren 1920-2009], Stukken betreffende de Watersnoodramp

Archiefbloknummer:

C18

Omvang:

24 inventarisnummer(s)0,20 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Broekema, Swier

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Op zondagochtend 1 februari 1953 bereikten de eerste telefoontjes uit het Zuid-Hollandse rampgebied het Provinciehuis in Den Haag. Er werd inderhaast een crisiscentrum ingericht. De notities van de telefoongesprekken en telegrammen werden door de ambtenaar Swier Broekema (1920-) gered uit de prullenbak. De stukken beslaan de periode van 1 februari tot 27 april en geven een uniek beeld van de hulpverlening in Zuid-Holland direct na de Watersnoodramp.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Collectie Swier Broekema [levensjaren 1920-2009], Stukken betreffende de Watersnoodramp, nummer toegang 2.21.341, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Swier Broekema, 2.21.341, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Swier Broekema (Smilde, 27 september 1920 - Blaricum, 17 januari 2009) groeide op in een gereformeerd onderwijzersgezin in Hoogkerk, een dorp bij de stad Groningen. Na de HBS ging hij werken als ambtenaar op het Provinciehuis in Groningen. In 1948 maakte hij de overstap naar het provinciehuis van Zuid-Holland. Waar hij als ambtenaar werkzaam was op de afdeling belast met de controle op het financiële beheer door de Zuid-Hollandse gemeenten.

Op zondagochtend 1 februari 1953 bereikten de eerste telefoontjes uit het Zuid-Hollandse rampgebied het Provinciehuis in Den Haag. Op initiatief van enkele ambtenaren werd in een vergaderzaal van het Provinciehuis een geïmproviseerd crisiscentrum ingericht. In de loop van de dag ontstond enige duidelijkheid over de ongekende omvang van de ramp. Uit het getroffen gebied kwamen telegrammen en telefonische berichten. Die werden genoteerd. Als de notities van de telefoongesprekken en de telegrammen waren verwerkt verdwenen ze in de afvalbak. Swier Broekema redde de aantekeningen uit het afval.

Hoe lang het crisis/coördinatiecentrum heeft gefunctioneerd is niet meer met zekerheid vast te stellen. Waarschijnlijk tot begin maart. Na enkele dagen maakte men een rooster, waardoor het centrum dag en nacht bemand kon zijn. Enkele ambtenaren zijn in de loop van de eerste rampweek mee geweest met een vlucht boven het getroffen gebied. 'Toen zag je wat er was gebeurd. Waar je je dagelijks aan de telefoon mee bezig had gehouden. Het werd opeens werkelijkheid. Het was verschrikkelijk, fascinerend en onwezenlijk.' zei Swier Broekema later.

In 1954 keerde Broekema terug naar zijn geboortegrond. Hij werd wederom provinciaal ambtenaar op de Griffie in Groningen. Waar hij ondermeer belast was met de ontwikkeling van dorpshuizen in de provincie en de ondersteuning van het sociaal-culturele leven in de kleine dorpskernen. Eind jaren zestig werd Broekema directeur van de Culturele Raad van de Provincie Groningen. Hij sloot zijn carrière af als directeur van de regionale omroep, Radio Noord. Swier Broekema vervulde tal van bestuurlijke functies in culturele en maatschappelijke organisaties. Hij was voor de ARP en later het CDA, lid van de Gemeenteraad in de stad Groningen. Op zijn naam staan publicaties over de kunst, cultuur en geschiedenis van Groningen.

Aantekening van Swier Broekema bij het archief (zie inventarisnr. 24):

Provinciehuis en Korte Voorhout. Het was zondag. Toen ben ik kamer binnengelopen, telefoon gegrepen en tegen telefoniste gezegd 'zet de gesprekken hier ook maar op'. En zo is het gegaan. Ik kwam uit de kerk. Ds. Toornvliet preekte en die zei dat alle mannen zich buiten moesten melden. Er was een watersnood.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Inbewaringgeving van een particulier archief, niet in eigendom verkregen

BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN

1-24 Stukken betreffende de hulpverlening aan de door de watersnoodramp getroffen gemeenten in Zuid Holland.

1953

Betreft vnl. bij de Commissaris der Koningin ingekomen telegrammen, registraties van door het provinciaal bestuur gevoerde telefoongesprekken (met aantekening van de daarop ondernomen acties), en via de politieverbindingsdienst bij de Commissaris der Koningin ingekomen telexberichten.

1	1 februari 1953
2	2 februari 1953
3	3 februari 1953
4	4 februari 1953
5	5 februari 1953
6	6 februari 1953
7	7 februari 1953
8	8 februari 1953
9	9 februari 1953
10	10 februari 1953
11	11 februari 1953
12	12 februari 1953
13	13 februari 1953
14	14 februari 1953
15	15 februari 1953
16	16 februari 1953
17	17 februari 1953
18	19 februari 1953
19	20 februari 1953
20	23 februari 1953
21	2 maart 1953
22	10 april 1953
23	27 april 1953
24	zonder datum

Aantekening van Swier Broekema bij het archief (zie inventarisnr. 24):
Provinciehuis en Korte voorhout

Het was zondag. Toen ben ik kamer binnengelopen, telefoon gegrepen en tegen telefoniste gezegd 'zet de gesprekken hier ook maar op'

En zo is het gegaan.

Ik kwam uit de kerk. Ds. Toornvliet preekte en die zei dat alle mannen zich buiten moesten melden. Er was een watersnood.